

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokojece.

Zadrujarjem vsega sveta!

Manifest Mednarodne zadrugne zveze.

Zadružno gibanje, največja gospodarska organizacija na svetu, ki je bila ustvarjena z naporom in žrtvami milijonov zadrugarjev, je danes predmet neopravičenih napadov organiziranega zasebnega trgovstva.

Že od prvih dni svojega obstoja je bila glavna težnja zadrugnega gibanja usmerjena v cilju, da se zavarujejo splošne koristi. Zadružno gibanje je vselej, neglede na politične vidike ali na vero, stajalo splošne koristi nad koristi posameznikov.

Zadrujarstvo je napredovalo in se utrdilo navzlic vojni in krizi, edinole po zaslugi svojih pravičnih načel in racionalizacije načina svojega poslovanja.

Razvoj zadrugarstva je tesno povezan z obnovitvijo gospodarskega življenja, s čuvanjem miru in napredkom kulture.

Zdi se, da so samo njegova družabna koristnost in njegovi uspehi mogli zavesti neki del naroda, zaslepljenega od zavisti in sebičnosti, da je napadel zadrugarstvo in da kliče državno moč, naj zavre njegovo normalno delavnost z nepravičnimi in izjemnimi davčnimi obremenitvami in sovražno navdahnjeno zakonodajo.

Z zadovoljstvom opažamo, da so naše narodne zveze v vseh državah prevzele visoko nalogo, da z vso močjo branijo dediščino časti vrednih ročdalskih pionirjev in svečane obljube milijonov zadrugarjev, naših prednikov.

Spričo ponavljajočih se neprestanih napadov, sebičnih in neresničnih obtožb s strani nasprotnikov zadrugništva po vseh državah, izreka Mednarodna zadrugna zveza svojo solidarnost z vsemi zadrugnimi organizacijami na svetu, ki danes branijo svoje pravice in svojo neodvisnost. Mednarodna zadrugna zveza poziva vse zadrugarje, da nudijo svojim zadrugam sleherno pomoč in da jih krepé, da bodo mogle zadostiti svojim potrebam v skladu z obćimi interesi.

Zadrujarji! Velikemu delu, katero ste ustvarili in katero je rezultat Vaše požrtvovalnosti za splošno blaginjo — grozi huda nevarnost.

Nova gospodarska podlaga civilizacije, ki sloni na načelu solidarnosti, je postavljena na kocko!

Zadrujarji! Branite svoje delo in svoje pravice — v svojem lastnem interesu, v interesu svojih družin in v interesu celokupnega človečanstva — da

zadružno gibanje iz vseh sedanjih težav vstane še večje in še močnejše.

Zadrujarji vseh dežel, združite se! Mednarodna zadrugna zveza.

Gospodarska zmeda, katero je rodila vojna in njene posledice, se pojavlja prav v vseh državah sveta. Povsod se množe polomi bank in denarnih zavodov, industrija propada, trgovina je v zastoji, brezposelnost se širi, splošno obubožanje ljudstev narašča vsak dan bolj. Tudi naši državi posledice gospodarskega svetovnega nereda niso bile prihranjene. V naši ožji domovini smo v malem mogli opazovati iste pojave, kot po vsem svetu.

Vendar je presenetljivo, da v času, ko propadajo najmočnejše gospodarske organizacije, trusti in karteli, ko se majojo tla pod največjimi denarnimi zavodi, zadrugne organizacije stojijo trdno, celo trdneje, kakor kdaj prej. Tako ni čudo da je izzvala ta okolnost zavist zastopnikov zasebnega pridobitnega sveta, ki skušajo z vsemi silami otežiti, če že ne onemogočiti delovanje zadrugnih ustanov. Delovanje raznih pridobitniških organizacij je tudi pri nas nad vse živahno. Napadi trgovstva na zadrugne, zlasti še na zadrugne drž. uslužbencev, so zmerom hujši in brezobzirnejši.

Na Francoskem zahtevajo mali trgovci visoko obdavčenje zadrug, na Angleškem je bil nedavno predložen parlamentu izjemni zakonski predlog, ki naj zavre razvoj zadrugarstva, v Belgiji bijejo zastopniki trgovcev ogorčeno borbo z zadrugami, v Nemčiji pa preživlja zadrugna ideja težko moralno krizo, zlasti zaradi svoje zares demokratske miselnosti in organizacije. Zato je Mednarodna zadrugna zveza, v kateri so včlanjene zadrugne zveze vseh držav na svetu, izdala prednji proglas na svoje člane, v katerem jih pozivlja, naj v splošnem interesu in v interesu civilizacije vzdrže navzlic vsem napadom in naj odrešilni zadrugni ideji skušajo pomoči do čimprejšnje popolne zmage.

V tem boju za novo, pravično gospodarsko ureditev sveta moramo tudi mi državni uslužbenci stati kot en mož na straži zadrugništva. Z zmago idealnega altruizma, bratstva in požrtvovalnosti, kar je končni cilj vse zadrugne ideje, ne bomo pomagali le sebi, temveč vsemu človeštvu.

Naj živi svetla zadrugna misel!

Josip Skalar, viš. rač. svetnik v pok., Ljubljana.

Pravo zadrugarstvo?

(Nekaj misli ob občnem zboru ljubljanske Nabavljalne zadrugne.)

Že nekaj let sem opažamo na skraj vseh občnih zborih gospodarskih organizacij drž. uslužbencev v Ljubljani čuden pojav. Namesto da bi se gospodarsko-stanovske zadeve državnih uslužbencev s posebnim ozirom na sedanje kritične razmere stvarno in smotreno obravnavale, pri čemer bi se lahko izmenjavale jako dragocene misli v dobro teh organizacij, vidimo, da se udeležujejo občnih zborov tudi tovariši, ki napravljajo s svojim postopanjem vtis, da jim ne gre za resno in stvarno delo, temveč le za osebnosti ali pa za obračunavanje s svojimi namišljenimi nasprotniki. Isto sem moral žalostno konstatirati tudi na občnem zboru naše »Nabavljalne«, ki se je vršil marca. Udeležba je bila sicer jako dobra, vendar bi bila lahko z ozirom na število članstva mnogo večja. Tako

spočetka smo pa mogli opaziti, da se delijo zborovalci na dva dela: na one, ki so prišli na občni zbor brez vsakršne agitacije, zgolj iz resničnega zanimanja za našo zadrugno stvar in pa na one, ki so vzbudili s svojim nastopom vtis, da bi si radi prilastili v zadrugi ves vpliv. Kritika posameznih govornikov je bila namreč le deloma stvarna, ter je napravila na večino poslušalcev jako mučen vtis. Koliko je bilo nepotrebnege govorjenja, namesto da bi se bila razumno in složno obravnavala naša najvažnejša gospodarska in socialna vprašanja! Nekateri neosnovane očitke je tovariš predsednik temeljito zavrnil, na nekatere pa sploh ni reagiral, ker so bili brez vsake podlage. Tako n. pr. ni povedal, da se je morala čevljarna opustiti, ker je bila že dolgo vrsto let pasivna in se je za leto 1931. izkazal do-

biček pri čevljarni le zato, ker so se upravni stroški čevljarne prevalili na prodajalno.

Nezadrugarsko mišljenje se je pokazalo tudi pri predlogu, da se onim zadrugnikom, ki so kupovali proti gotovini, bonificira 5%, onim pa, ki so kupovali proti knjižicam, 4% od letnega nakupa. Ta predlog je bil vseskozi upravičen, ker v teh časih pomanjkanja plačilnih sredstev potrebuje zadruga gotovino ter bi si morala, če bi kupovali vsi zadrugniki na kredit, tudi sama izposlovati višji kredit, za kar bi morala plačevati najmanj 4% obresti. Ako bi obveljal predlog, da je za vse zadrugnike bonifikacija enaka, bi se najbrž vsi zadrugniki posluževali pravice kreditnega nakupa in zadruga bi prišla lahko prav kmalu v jako neprijeten položaj! Ta predlog je pa bil upravičen tudi zategadelj, ker bo prišla bonifikacija v prvi vrsti v dobro nižjim uslužbencem, ki so po predsednikovi izjavi najtočnejši plačniki. In vendar je bil proti odborovemu predlogu jako velik odpor, tako da je moral celo član nadzornega odbora »Zveze nabavljalnih zadrug« v Beogradu, gosp. načelnik Deržič, označiti postopanje opozicije kot nezadrugarsko.

Mariborski zadrugarji zborujejo.

Redni letni občni zbor Nabavljalne Zadrugne drž. usl. v Mariboru se je vršil dne 2. aprila t. l. ob 8'30 v veliki dvorani Narodnega doma. Tiskano poročilo upravnega odbora je bilo dostavljeno vsem članom pred občnim zborom. Iz njega razvidimo, da je imela zadruga ob začetku leta 1932. skupno 2295 članov, ob koncu leta pa 2876, torej za 581 več. Ta prirastek članstva je nastal brez kakršnekoli agitacije s strani zadrugne in je znak, da se je zadrugna misel med državnimi uslužbenci močno ukoreninila in da zadruga polno posluje. Zaloga blaga se je povečala za okroglo Din 300.000.— proti letu 1931. Promet na mesečni račun za Din 2.500.000.— več kakor v prejšnjem letu. Med letom je zadruga namestila 1 pisarniško moč, 2 trg. pomočnika, 1 šoferja in 1 hlapca, nabavila si je nov tovorni avtomobil, tako da jih ima sedaj tri.

Trošarina, ki se je zaračunavala od 1. jan. do 31. marca v breme blagovnega računa, a odtle po zahtevi občnega zbora na račun stroškov, znaša Din 48.856.—, skupni davek na poslovni promet Din 498.500.—, 10% davek na luksuz Din 38.600.—. Na javnih datjavah je plačala lani tedaj zadruga okroglo Din 775.000.—, iz česar je razvidno, kako nesmiselna je trditev nasprotnikov, da zadruga ne plačuje nobenih davščin.

Zadruga je v letu 1932. organizirala dostavo blaga članom v št. Lenart. v Sl. Gor., tako da dostavlja danes članom blago na dom razen v mariborskih okoliških občinah še na celi progi do vstevši Konjic, Sv. Lenarta, št. Ilja, tudi v Pekre in Limbuš. Zadruga tudi podpira svoje posestrine zadrugne v Ptuj in Muski Soboti, kolikor je brez škode za njeno članstvo dopustno.

Pekarna posluje od 20. julija 1932. dalje. O nji je »Naš Glas« že ponovno obširno poročal. Podjetje je sicer komaj za malenkost aktivno ali glavna naloga je, da zadrugne preveliko povišanje krušnih cen v Mariboru in da prihrani svojim članom mesečno 16.000 do 20.000 Din napram tržnim cenam. Iz fonda za članske namene je izplačala zadruga od 1. januarja 1932 do konca februarja 1933 okoli Din 200.000.— na posmrtninah. Čisti prebitok za leto 1932. znaša Din 1.392.722.—. Od tega vrača zadruga okoli 700.000.— Din zadrugarjem, Din 517.600.— pride v re-

Potek tega zadnjega občnega zbora naše »Nabavljalne« nas le preveč uči, da se morajo duše nekega, dasi maloštevilnega dela članstva preroditi v pravem zadrugnem smislu. Nikakor ne gre ovirati občnih zborov z brezplodnimi interpelacijami, temveč naj ima vsakdo pred očmi pozitivno delo, ki seveda nikakor ne izključuje tudi najstrožje, a seveda stvarne kritike. To smo dovoljno pokazali na lanskem občnem zboru in sem uverjen, da je pri količkaj dobri volji mogoče složno delovanje vseh zadrugnikov. Sedanjemu odboru Nabavljalne zadrugne moramo priznati vseskozi uspešno delovanje, ki mu je pridobilo mnogo odkritih prijateljev in kar se je izkazalo tudi pri zadnjih volitvah. Najboljši dokaz je pa naravnost impozantno število novih članov. Smotrenega dela ga čaka dovolj tudi v bodoče, saj se v pičlem letu ne da popraviti in nadoknaditi, kar se dolga leta prej ni storilo! Prepričan sem, da bo na prihodnjem občnem zboru imel odbor — tudi brez najmanjše agitacije — za seboj še več pristašev in da bo »opozicija« vedno manjša, da bo končno celo morala priznati plodno delo sedanjega odbora. Zato tovariši: Prerodimo naše duše in srca v dobrobit naše zadrugne!

zervni sklad, ki naraste s tem na Din 2.509.464.—.

Po poročilu nadzornega odbora, ki ga je prečital predmetni učitelj g. Škof, se je oglasilo več članov in izražalo svoje želje glede poslovanja zadrugne. V daljšem govoru je orisal delovanje zadrugne vobče zastopnik Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev, višji svetnik g. Deržič. Končno je bilo poročilo obeh odborov soglasno sprejeto.

Pravila so se izpremenila v toliko, da bo imel odslej upravni odbor 12 članov (namesto 9, kakor so jih predpisovala dosedanja pravila). Pri volitvah je od prisotnih 391 članov glasovalo samo 241. V upravni odbor so bili izvoljeni g. Reher Anton, davč. nadupravitelj v p. in dolgoletni predsednik zadrugne, dr. Jančič Ivan, starešina drž. tožilstva, Kotnik Franjo, šol. nadz. v p. in Trbojevič Peter, vojni sveštenik, v nadzorni odbor pa Struna Alojzij, predmetni učitelj na trg. akademiji.

Tudi pri prečitavanju poslovnika upravnega odbora se je vnela daljša debata o posameznih točkah zlasti glede nagrad za seje in dežurstva v trgovini. Od pritožb in predlogov je najbolj zanimiv predlog g. Šetinca, naj prične izdajati zadruga svoje lastno glasilo.

Predsednik je pripomnil, da pošilja zadruga vsak mesec članom cenik, v katerem so tudi važna poročila za zadrugarje. Mora pa ugotoviti, da mnogi teh poročil ne čitajo. Tudi z izdajo zadrugnega glasila bi se to ne izboljšalo. K temu bi še pripomnili, da imamo itak stanovsko glasilo »Naš Glas« in da bi ga moral vsak zaveden drž. uslužbenec vsaj čitati, če ne že naročiti. Tako povsem lokalno glasilo nima v javnosti nikakršnega pomena, povečalo pa bi znatno upravne stroške zadrugne, proti čemer se je izreklo več govornikov. Zadeva je prepuščena upravnemu odboru v razmišljenje.

Končno nasvetuje predsednik, naj bi se z ozirom na hiter porast članstva uvedel delegatski sistem. Člani naj bi imeli na občnih zborih vse pravice, razen glasovalne. Glasovali bi samo delegati. Nasvet, ki se mu je pridružil tudi g. Deržič, so prisotni odobrili in naročili upravnemu odboru, da izdela tozadeven predlog, ki naj upošteva po možnosti vse panoge drž. uslužbencev. Zborovanje je bilo končano ob 14. uri.

Separatna organizacija državnih upokojencev v Mariboru.

Od »Društva jugoslovanskih drž. upokojencev in upokojenk v Mariboru« smo prejeli naslednji dopis s prošnjo za objavo:

»Mariborski drž. upokojenci so imeli več let samostojno društvo. To društvo je dobilo opetovano priznanje, da je marljivo izpopolnjevalo svoje dolžnosti. Imelo je celo svojo lastno glasilo »Državni upokojenec«, ki je neustrašljivo branil pravice društvenih članov. Bilo je najmočnejše društvo te vrste v Sloveniji. Da bi se pa ustvarila enotna močna organizacija upokojencev za Slovenijo se je to društvo prostovoljno razšlo. Za mariborske upokojence je nato ljubljansko društvo ustanovilo v Mariboru podružnico reorganiziranega »Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani«.

Toda skupno delovanje ni šlo. O vzrokih nesoglasij razpravljati bi bilo odveč. Kot enakopravni državljani so imeli mariborski upokojenci pravico, da so razpustili podružnico Društva državnih upokojencev v Ljubljani in ustanovili samostojno društvo državnih upokojencev v Mariboru. Ni dvoma, da te izpremembe niso izvršili brez tehničnih razlogov. Za stvar samo, to je za smoter društva je važno, da se naše mariborsko društvo s tem ni hotelo postaviti izven skupnega dela z drugimi organizacijami, ampak je svojo ustanovitev naznanilo vsem upokojenskim društvom z izjavo, da želi sodelovati v dobrobit upokojencev.

Pisali smo tem društvom med drugim:

»Strinjamo se sicer popolnoma z opravičeno zahtevo po izenačenju pokojnin po zakonu o uradnikih iz leta 1931. Toda to se nam zdi po obstoječih razmerah zaenkrat neizvedljivo; stari upokojenci ne bodo tega doživeli. Zaradi tega je opravičeno stremenje staroupokojencev, da se v prvi vrsti vsaj njim pomaga. Kako, to je stvar razmotrivanja in sklepanja v organizacijah, ki bi naj bilo po možnosti soglasno in bi se naj gibal v okviru finančne možnosti.

Naša želja je, da delamo v vseh važnejših zadevah sporazumno, zaradi česar Vam predlagamo predstojaje poročilo s prošnjo, da se o njem izjavite.«

Od vseh drugih društev smo dobili simpatične odgovore, le ljubljansko je odgovorilo, kakor se o tem samo v »Našem Glasu« pohvali: »Čast nam je odločno izjaviti, da smatramo nadaljnje dopisovanje v teh zadevah nepotrebnim in si dovoljujemo opozoriti p. n. društvo, da na Vaše dopise v bodoče sploh ne bomo več odgovarjali.«

Mi smo to sicer z obžalovanjem vzeli na znanje — pa smo molčali.

Ker pa je ljubljansko društvo zadevo spravilo v javnost, smo tudi mariborski upokojenci primorani stopiti v javnost ter proti tonu, v katerem piše ljubljansko društvo, odločno protestirati.«

O prejemkih nemškega uradništva.

Znani nemški politik dr. Georg Heim iz Regensburga je izdal nedavno brošuro pod naslovom »V boju za resnico.« V tem spisu je napadel po njegovem mnenju previsoke prejemke državnih uslužbencev v Nemčiji in zahteval, naj se jim prejemki znižajo. Pri tem je trdil, da imajo nemški uradniki še skoro nezmanjšane prejemke iz leta 1926., medtem ko prejemajo državni uslužbenci na Francoskem komaj polovico prejemkov nemških uradnikov.

Iz glasila Bavarske uradniške zveze »Bayerische Beamtenzeitung«, ki je odločno zavrnila Heimove trditve in na podlagi uradnih statističnih podatkov dokazala njihovo netočnost, posnemamo nekaj dejstev.

Plače nemškega državnega uslužbenstva v splošnem nominalno res za malenkost presegajo povprečno predvojno višino uradniških prejemkov, so pa dejansko, to je če primerjamo razmerje cen življenjskih potrebščin pred vojno in danes, vsaj za 15% pod predvojno višino. Pri tem je pa treba še upoštevati, da je uradni indeks cen za stroške preživljanja prirejen le za naj-

potrebnejše izdatke docela nepremožnih delavskih družin in da zato ta indeks za vse socialno višje stoječe ne ustreza. Dejstvo je, da so v Nemčiji uradniški prejemki brez izjeme padli pod višino, na kateri so bili pred reformo plač v letu 1927. To se pravi, da stoji še danes na višini isti kakor v decembru 1924. Toda celo pod to višino je padla večina uradniških prejemkov.

Tudi primerjanje s francoskimi državnimi uslužbenci ni točno. Po ugotovitvah Mednarodnega urada za delo v Ženevi kakor tudi iz izsledkov državnega statističnega urada v Berlinu soglasno sledi, da so kosmati prejemki višjih nemških državnih uradnikov sicer nekoliko višji, zato so pa čisti prejemki nemški enakih uradnikov brez

Zahvala.

Podpisana Ligofsky Terezija, vdova nadpreglednika finančne kontrole, se zahvaljuje Nabavljalni zadrugi drž. uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrtnega slučaja v moji rodbini izplačala posmrtnino v znesku Din 3.624.— Ligofsky Terezija

W. Duke:

Čakalnica.

Dež žarečih iskric je padal na dirjačji brzovlak. V vrtoglavih višinah je gmel preko mostov in viaduktov, požiral šumenje deroče vode v globini, ropotal po predorih in brzel skozi postaje, katere je opozarjal s presunljivimi žvižgi in dirjal brez prestanka proti svojemu daljnemu cilju.

Ob oknu oddelka prvega razreda je sedela mlada dama in nepremično strmela v pisano pokrajino: na valjučca žitna polja, katera je sonce neusmiljeno žgalo, na vasece z majhnimi, prijaznimi, rdeče kritimi hišicami, obdanimi z belimi ograjami, gledala je skupine otrok, ki so tekali bosi po potih, vrtovih in travnikih in vriskaje pozdravljali drveči vlak, zrla hladne, sveže zelene loke, kjer so se nad pokojnimi mlakami zibale mušice in se poigravali veliki kačji pastirčki.

Brez zanimanja in razumevanja je opazovala dama pestro podobo, ki se ji je razvijala pred očmi in ki ji je nudila dobro došli povod, da je mogla odvrniti oči od gospoda, ki ji je sedel nasproti v drugem kotu pri oknu.

Tudi on se je vneto prizadeval ohraniti videz popolnega nepoznanca, čeprav razen njiju ni sedel nihče v oddelku.

Dasi sta se oba s skrbno pozornostjo trudila, da odvrneta oči v drugo smer, vendar nista mogla preprečiti, da bi se njuni pogledi zdaj pa zdaj ne križali. Te-

daj so se jima oči pogreznile v sosedove, pa se takoj spet preplašene odmaknile, kakor se razprše splašene ptice in kakor pobegnejo pri delu zaloteni tatovi, grešniki. Grešniki! Bila sta grešnika! Čeprav še nista storila greha, sta vendar že vse ukrenila, vse pretehtala, da izvedeta skrbno premišljeni načrt.

Meseci prijateljstva, pogostnega shajanja, doba raznih prilik je ustvarila med obema zaupljivost, ki je ni bilo mogoče več smatrati za docela površno. Elna je vstala in stopila na hodnik, kjer je vsa živčna stopala gori in doli.

Še je bil čas, da se vrne — še ji je bila odprta pot nazaj. Še je mogla na prvi postaji pred njenim ciljem Ridderpoolom zapustiti vlak in Nevillea, še je mogla zavreči svoj sklep, spremeniti svoj načrt — toda naslada je mikala, mikala premočno.

Elini se je nagubalo čelo in naporno je razmišljala, če ni morda pozabila na katerokoli malenkost, ki bi morda mogla vse izdati in preprečiti.

Ko je pred nekaj urami prejela brzovlak, v kateri so jo dolgočasni Talbotovi povabili k sebi na deželo preko nedelje, je precej ugenila, da se nudi prilika, da prebije nekaj ur na samem z Nevilleom. Henryju, svojemu možu, se je opravičila z glavobolom, da se vabilu tokrat ne more odzvati. Henry je moral torej rad ali nerad odpotovati sam. Godrnjaje je odšel na pot, Elna ga je pa spremila do kolodvora.

Bil je izredno redek primer, da je Henry odpotoval kar za dva dni. Saj je

izjeme znatno nižji kot francoski. Upoštevati je treba namreč docela drugačne razmere na Francoskem, predvsem nižje prehranjevalne stroške in znatno manjše davčne obremenitve. Uslužbenstvo srednjih kategorij prejema v Nemčiji kosmate in tiste plače v dokaj nižji izmeri kot slično uslužbenstvo na Francoskem, a tudi za nižje uradništvo velja v glavnem isto.

Treba je namreč vedeti, da je Francoska prejemke svojega uslužbenstva brez izjeme, deloma pa celo znatno zvišala, tako da visoko presegajo predvojne plače, medtem ko so v Nemčiji državni uslužbenci slabše plačani.

Za primer navedemo nekaj razmerij med čistimi prejemki nemških in francoskih uradniških kategorij. Visoko uradništvo prejema na Nemškem in v Franciji prejemke v razmerju 68'6 : 118'0, v srednjih kategorijah 86'1 : 133'9, v nižjih skupinah pa je razmerje napram predvojnimi plačam 98'2 : 149'8. Zato so pa izdatki za preživljanje na Francoskem padli doslej skoro na predvojno višino, medtem ko so na Nemškem še zmerom za tretjino nad predvojnimi. Kazen tega je tudi davčna obremenitev uradniških plač na Nemškem brez izjeme dvakrat do trikrat tolikšna kot na Francoskem.

Vestnik.

Finančni minister v Ljubljani. — Dne 28. aprila je finančni minister, g. dr. Mil. Đorđević službeno obiskal finančno direkcijo v Ljubljani, kjer se je zadržal dobre štiri ure. Gospod minister si je dal izčrpno poročati o vsem poslovanju in je ob odhodu izrazil vsem uradnikom in uslužbencem finančne stroke za vestno in marljivo izvrševanje službe svoje priznanje.

Nedeljeno uradovanje v finančnih uradih. Medtem ko so vsi ostali uradi imeli že vso jesen in zimo nedeljene uradne ure, je za urade finančne uprave bilo odrejeno dvakratno dnevno uradovanje. Z odločbo finančnega ministra je zdaj od 1. maja dalje uveden tudi za finančne direkcije nedeljeni delovni čas, za davčne in katastrske uprave pa pod pogojem, da bodo službeni posli v tekočem. Urađuje se po novi določbi od pol 8. do pol 14. ure. S tem se je finančnemu uslužbenstvu izpolnila davna želja.

Iz tovariškega tiska. Prejeli smo prvo številko lista »Penzioner«, glasila Udruženja državnih pensionera (-ki) i udova savske banovine. List izhaja v Zagrebu 10. in 25. dne v mesecu. — V Somboru je pa začel izhajati list »Naša Reč«, organ Udruženja jugoslovanskih pensionera za dunavsku banovinu u Somboru. List izhaja enkrat na mesec.

Kongres poštarjev. V dneh 4., 5. in 6. junija se bo v Splitu vršil redni občni zbor Združenja p. t. t. uslužbencev kraljevine Jugoslavije, ki bo prvi redni kongres po preosnovanju te osrednje poštarske organizacije. Na dnevnem redu je tudi razprava o ideoloških temeljih organizacije in o programu njene strokovno-profesionalne politike.

Iz poštarske organizacije. — Dne 1. aprila je imelo Združenje p. t. t. uslužbencev vsega skupaj 6.023 članov. Od teh je bilo 3.197 uradnikov in 2.826 drugih poštarnih uslužbencev. Organizacija je imela 7 sekcij, posamezne od njih so šteje dne 1. aprila članov: Ljubljana 714, Zagreb 1218, Novi Sad 974, Skoplje 943, Beograd 856, Split 660 in Sarajevo 658. V organizaciji je bilo

včlanjenih 1252 zvaničnikov, 1377 služiteljev in 197 dnevničarjev. Uradnikov-članov je pa imela organizacija, kakor smo že navedli, 3197.

Znižanje dnevničarskih nagrad. — Ker so v tekočem državnem proračunu krediti za dnevničarske nagrade precej znižani, se bodo prejemki dnevničarjev znižali približno za 15—20% do sedanjih. To občutno znižanje nagrad, ki že doslej niso bile posebno visoke in so dosegle običajno znesek 900 do 1000 Din na mesec, je hudo prizadelo veliko število dnevničarjev vseh strok državne uprave, zlasti še tiste z manj leti službe.

Povračilo za prenos prtljage. Glede vprašanja, kdaj pripada uslužbencu na službenem potovanju po uredbi štev. 84.600/1 povračilo za vnos ozir. iznos ročne prtljage, je finančno ministrstvo izdalo pojasnilo, da pripada to povračilo v smislu 3. odst. čl. 12 navedene uredbe samo tedaj, kadar hkrati pripada tudi povračilo za prenos druge (ne le ročne) prtljage po 1. odst. cit. člena. Po tem se prizna torej povračilo samo za prenos ročne prtljage v odhodni in namembni postaji, v spojnih postajah pa samo, če so te med seboj krajevno ločene, tako da pripada uslužbencu tudi povračilo prenosa za drugo prtljago. Za prenos ročne prtljage iz vlaka na vlak na isti postaji se povračilo ne priznava.

Vozne ugodnosti nezak. otrok. — Generalna direkcija drž. železnic je izdala pojasnilo, da je smatrati pod izrazom »pastorek« tudi otroka, ki nosi rodbinsko ime svoje matere, neglede na to, če je bil ta otrok rojen v zakonitem zakonu ali izven zakona. Po tem tolmačenju gredo vozne ugodnosti tudi otrokom iz prejšnjega zakona in pa nezakonskim otrokom.

Prodaja kolekov po uradih. Na pritožbo Zveze prodajalcev tobaka in monopolskih predmetov na drobno je ministrski predsednik odločil, da se mora prepovedati prodajanje kolekov po uradih, kjer so jih doslej ponekod prodajali strankam posamezni državni uslužbeni.

Iz razumljivih razlogov ni vzela lastnega voza, temveč je odšla s torbico do prvega taksija, ki jo je odpeljal na kolodvor. Na peronu je takoj opazila Nevillea, naredila pa, kakor da ji je popolen tujec. Saj je morala paziti, da ne vzbudi pozornosti znancev, ki bi morda utegnili priti na kolodvor. Še v vlaku si nista upala spregovoriti in šele, ko se je vlak že premikal, sta se olajšana oddehnili.

Končno vendar! Presrečna mu je podala obe roki. Bila sta čisto sama v oddelku in pričakovala je skoro, da jo bo podjel. Toda Nevillea ni zapustila previdnost in ukvarjal se je s svojo prtljago. — To potovanje je vzbudilo v Elini dražečo razburjenost, čuvstvo, kakršnega na izletih z možem ni še nikdar občutila.

Kako neprijetna in zoprna ji je bila zmerom živčna naglica moža na kolodvorih, pa stalni razburjeni prepriji z nosači ali komurkoli, njegova počasnost pri nakupu vozovnic, ki jih je vselej šel iskat zadnji trenutki in njegova, skoro bolesta bojazen pred odprtimi okni vsake vrste. Henry je smatral vsakogar za svojega osebnega sovražnika, je neprestano grajal karkoli in vsako malenkost na ure kritiziral. Skratka, stalna razdraženost, ki se je je polasčala ob takih prilikah, je povzročala, da je na vse zadnje sama postala tako živčna, in nehote prav tako prepričljiva kot njen mož.

Če se ji je končno le posrečilo, da se ga je rešila za nekaj ur, z namenom, da obišče prijateljico, kakor je trdila, v res-

Plačevanje šolnine. Davčni oddelek fin. ministrstva je izdal pojasnilo glede plačevanja šolnine s strani učencev, ki privatno opravijo višji ali nižji tečajni izpit oziroma sprejemni izpit. Po tem pojasnilu se vsi navedeni izpiti, ki tvorijo le nekako spolnitev v sestavi šolskega izobraževanja, ne smatrajo kot redni pouk v teku šolskega leta. Ker tudi redni učenci IV. in VIII. razreda že itak plačajo šolnino za dotično šolsko leto, za izpite s katerimi dokončujejo nižji ozir. višji del svojega šolanja pa ne plačajo še posebej šolnine, zato se za nižji ozir. višji tečajni izpit kakor tudi za sprejemni izpit ne pobira nobena šolnina, niti od privatnih učencev.

Statistika vojnih invalidov. Invalidsko združenje je nedavno zbralo podatke in je sestavilo statistiko, ki bo služila v bodoče pri reševanju vseh invalidskih vprašanj. Po zakonu iz leta 1925. je bilo v naši državi 52.425 vojnih invalidov, po zakonu iz leta 1929. jih je pa ostalo 27.532. 6286 je bilo namreč takih, ki niso imeli 30% delovne nesposobnosti. 5537 invalidov je bilo reduciranih, ker plačujejo nad 120 Din davka letno. Zaradi prepozne prijave, nezadostnih dokazov itd., jih je odpadlo 4437. Vsega skupaj je izgubilo pravico do podpore 24.892 invalidov. Vojnih vdov je bilo prvotno 107.879, po novem zakonu se je pa znižalo njih število na 46.822. Vojnih sirot je bilo prvotno 32.438, zdaj jih je še 4734.

Upokojenec.

Občni zbor Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani. Poročilo o tem zborovanju objavimo v prih. številki, celotni obširni in izčrpni tajnikov govor pa v prvi posebni upokojeniški številki lista, ki izide predvidoma v juniju.

Izplačevanje pokojnin ob nedeljah. — Mnogi ljubljanski upokojenci vprašujejo, zakaj so se jim v maju pokojnine že v drugič izplačale v nedeljo. Razlog je zelo enostaven. Ker je bil že ponovno za izplačilo pokojnin potrebni znesek nakazan poštne-mu ravnateljstvu v kovanem srebrnem denarju, je bilo treba določiti, da se izplačevanje vrši na dan, ko pismonoši nimajo druge pošte. Treba je namreč pomisliti, da je moral vsak pismonoša raznositi veliko težo, celó do 50 kg v srebru. Ker tolikšne množine kovancev ni mogoče nesti naenkrat, so se morali raznašalci večkrat vrniti po denar. Tudi je izplačevanje v drobnem kovanem denarju zaradi seštevavanja zelo zamudno. Zato je bilo treba, da se izplačilo odredi za vso Ljubljano na en dan in to v nedeljo. Ta ukrep, ki je posledica izrednih razmer, se je izvršil torej zgolj v interesu upokojencev, ki bi morali sicer čakati na svoje prejemke še dlje.

Prijave upokojencev za draginjske doklade. Vsi upokojenci v naši banovini so prejeli začetek maja od finančne direkcije po dva prijavná obrazca s pozivom, naj najkasneje do 10. maja vložijo prijavo na enem obrazcu, na drugem pa v začetku oktobra t. l. Priložena so bila podrobna in izčrpna navodila, kako je prijavo izpolniti.

nici pa, da se sestane z Nevilleom, je vselej Henry trmoglavno vstrajal, da jo spremi na kolodvor. To ji je skrbno sestavljeni načrt vselej razdrlo in jo prisililo, da je že davno pripravljeno, tako željno pričakovano svidenje spet preložila.

Kako neznosno je bilo vendar življenje s Henryjem!

Elina je spet gledala skozi okno. V mislih je prehitela drveči vlak. Pred večerom skoro ne bosta dospela. V duhu je videla, kako se pojavlja iz temine pokrajina, mala gostilna s prijaznim vrtom, na katerem so zadnje vrtnice gotovo že ovene...

Kolikokrat ji je Neville opisoval to idilo! Kako neugnano veselje jo je polnilo! Nehote se je morala zasmejati, ko si je predstavljala moža pri Talbotovih, kako sedi sklonjen nad bogato obloženo mizo s težkimi in neprebavljivimi jedmi, in kako mora poslušati prav tako neprebavljive pogovore. Prav tako je sovražila partijo bridgea, s katerim so zaključili vsak obed, kakor vso družbo in vso to hišo.

Kako nežrečno se je počutila srečno, če je pomislila na široke prostrane travnike, po katerih bosta hodila z Nevilleom tesno drug ob drugem, če je pomislila na trpki vonj posušenega sena...

Naenkrat strašen pok, živket in rop razbitih oken in zlomljenega lesa — Elino je z vso silo vrglo ob steno, kjer se je zgrudila brez zavesti. — V kratkem je na progi mrgoleto reševalcev, zdravnikov, gasilcev in ljudi, ki so hoteli pomagati, in zija. Strahotno rezki žvižgi, s katerimi je

Ker se pojavljajo navzlic tem natančnim navodilom dvomi, pojasnjujemo, da za **polnoletne** otroke, za katere upokojencem sploh ne pripadajo več doklade, ni treba prilagati krstnih listov. Prav tako jih ni prilagati za otroke upokojencev, ki so jih že kdaj prej predložili. To velja torej samo za novopokojene uslužbence. Tudi drugih listin, ki so bile že predložene, ni treba vnovič predlagati, razen šolskih potrdil, to pa spet samó ob začetku šolskega leta. Vsaka prijava pa mora biti glede premoženjskega stanja žene ozir. otrok potrjena pri davčni upravi.

Pogrebina. Na vprašanje, kakšne dokazilne listine morajo preostali po umrlem državnem uslužbencu priložiti prošnji za nakazitev pogrebne, objavljamo, da morajo svoji pokojnega (vdova ali otroci) predložiti samó mrtvaški list brez kakršnihkoli drugih listin. Če je pa za umrlim drž. uslužbencem plačal pogrebne stroške kdo drugi (znanci ali prijatelji pokojnika, bolnica in sl.), je treba da dotični, ki je poravnal stroške pogreba, predloži zraven mrtvaškega lista še potrdilo pristojne občine, da je res poravnal pogrebne stroške za umrlim. To velja enako ob smrti aktivnega ali upokojenega državnega uslužbenca. — Ne gre pa pogrebina otrokom po v d o v a h državnih uslužbencev, ki se prejemala le rodbinsko pokojnino po svojem pokojnem možu.

Zborovanje geometrov.

V nedeljo dne 19. marca t. l. se je vršila v Ljubljani letna skupščina Združenja geodetov in geometrov. Zastopane so bile po odposlancih vse sekcije, udeležilo se je pa zborovanja tudi mnogo članov, katere je pozdravil predsednik organizacije nar. posl. g. M. Mravlje. Iz izčrpnega poročila tajnika glavnega odbora je bilo razvidno živahno poslovanje organizacije in uspehi, katere je dosegla. Mnogi govorniki so na zborovanju stvarno, dasi ostro, kritizirali nevezdržno stanje naših geometrov in podarjali, da jim je potrebna nujna pomoč. Sprejeta je bila obširna resolucija, iz katere navajamo glavne zahteve:

Zdravstveno stanje geometrov, ki vrše novo izmero zemlje, je zaradi prenapornega dela ogroženo. Klimatične razmere in naporna služba na terenih močno škoduje posameznikom. Potrebno je takojšnje ukinitvenje pavšaliranja nagrad za terensko delo in naj se dovršena dela obračunajo po pravilniku. Določiti je treba tudi za terenska dela običajni delavni čas, ker je dosežani način službovanja od zore do mraka trajno nevezdržen.

Na zborovanju se je ugotovilo tudi, da je treba urediti mnoga vprašanja, ki so v zvezi z geometrsko stroko. K geometrskim izpitom naj se pripuste od diplomiranih inženjerjev samó inženjerji-geodeti. Tudi ureditev raznih vprašanj civilnih geometrov je potrebna. Treba je, da se število katastrskega osebja pri dravski finančni direkciji zviša. Tudi naj se vsi brezposelni geodeti in geometri, ki so prosili za sprejem v državno službo, čimprej namestijo, vse nekvificirano in nestrokovno osebje naj se pa odpusti ozir. upokoji. Geodetom naj se nudi možnost napredovanja do vključno IV. položajne skupine, ker se je doslej visokošolski značaj geodetskih studij prezrl, tako da so geodeti izenačeni z maturanti, dasi pozna uradniški zakon tudi »višje strokovne šole«.

klicala lokomotiva na pomoč, so naglo privabili množico, ki se je trudila, da spravi ponesrečence na varno, pomaga ranjencem in jih odvede v bližnje mestece.

Ko se je Elina spet zavedla, je ležala na nosilnici. Čezno se je sklanjal možki v beli halji in jo močil po bledem prepadel obrazu in ji tipal žilo.

»Kje — kje sem? Kaj — kaj se je zgodilo — z menoj?« je vprašala in se plašno ozrla naokoli.

»Nič, nič!« jo je miril zdravnik, »srečno ste se brez poškodb rešili. Dam vam pomirjevalno sredstvo in kmalu si opomorete.«

Podal ji je kozarec vode, v katero je stresel prašek.

»Ste sami potovali, gospa?«

Elina je zmajala z glavo.

»No — vašega moža — kajne? bomo že našli.«

Izročil je Elino strežaju, ki jo je spravil v čakalnico bližnje postaje in ji povedal, kaj se je zgodilo. Elina je sedla na edino klop, ki je stala v mračnem, le slabo osvetljenem prostoru. Tod se je šele polagoma zavedla svojega strašnega položaja.

Po takih nezgodah so vendar vselej objavljena imena in naslovi ranjencev. Le malo je pomislila in se odločila, da navede napačno ime, da... toda spomnila se je, da je prej nalagala zdravnika, in zdaj bo prišlo vse na dan!

Očitala si je vse najhujše. Kaj naj le stori? Ali ne bi bilo morda najbolje, da se takoj vrne domov in izve iz časopisov, kaj se je zgodilo z...

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni v odbor vsi dosedanji člani glavne uprave, le za II. podpredsednika je bil izvoljen naš rojak, finančni svetnik v ministrstvu gosp. St. Brinšek. Prihodnji dan, dne 20. marca je bila skupščina zaključena.

Zahvala.

Podpisani Kos Anton, koljar drž. žel., se zahvaljujem Nabavljalni zadrugi drž. uslužbencev v Mariboru, ki mi je takoj ob prijavi smrtnega slučaja v moji rodbini izplačala posmrtnino v znesku Din 3.624.— Kos Anton

Občni zbor nabavljalne zadruge v Kranju.

Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev za nabavo potrebščin v Kranju je imela dne 24. marca 1932 svoj redni občni zbor. Udeležba na občnem zboru je pokazala, da se je ta uradniška gospodarska organizacija globoko ukoreninila med državnimi uslužbenci v Kranju in okolici. Navzoča je bila dobra četrtina kranjskega članstva. Zborovanje je vodil zaslužni predsednik gosp. Košnik Ivan. Trajalo je polne tri ure. Pri največji pozornosti zbranih članov se je predelal dnevni red stvarno in temeljito. Iz izvajanj na občnem zboru povzamemo najvažnejše podatke.

Zadruga je imela koncem leta 1932 192 članov. To število se je povečalo tekom leta za 21. Poslovanje zadruge je napredovalo v vsakem oziru. Zadrugarji so ugotovili soglasno, da nudi zadruga članstvu prvovrstno blago večinoma po nižjih cenah, kakor jih imajo trgovci. Poleg povračila na kupnini izplačuje zadruga svojemu članstvu posmrtnino iz fonda za članske cilje. Pod tem naslovom je izčrpala zadruga v minulim letu 2312 dinarjev.

Čisti dobiček znaša 70.000 dinarjev. Po sklepu občnega zbora se ta razdeli: a) v rezervni fond Din 28.111-50, ki bo s tem narastel na Din 108.799—, b) v penzijski fond Din 2500—, c) v fond za občne cilje 1200 dinarjev, d) v fond za članske cilje 6000 dinarjev, e) za nagrade upravnemu in nadzornemu odboru Din 2710-75, e) zadrugarjem se pa povrne 4% kupnine v minulem letu v skupnem znesku Din 29.477-75.

Na občnem zboru je bilo prečitano poročilo o reviziji, ki jo je izvršil v letu 1932. revizor Zveze nabavlj. zadrug iz Beograda. To poročilo je bilo prav ugodno. Konča s pripombo, da je smatrati kranjsko zadrugo za eno izmed najboljših manjših zadrug, ki so včlanjene v Zvezi. Upravni odbor je dobil razrešnico s pohvalo in priznanjem za uspešno delo. Pri dopolnilnih volitvah so bili soglasno izvoljeni izstopivši člani upr. odbora z utemeljevanjem, da ni pričakovati, da bi se jih dalo nadomestiti z boljimi osebami.

Upravni odbor je sestavljen: predsednik Košnik Ivan, direktor gimnazije v pok., podpredsednik dr. Dolar Simon, direktor gimnazije, tajnik Leber Albin, gimn. sluga, blagajnik in poslovodeči odbornik Planinšek Anton, sreski tajnik v pok. Odborniki: Ekar Ivan, sodni knačist v pok., Tavčar Tomo, višji davčni upravitelj v pok. in Zupančič Franc, šef katastrske uprave.

Na občnem zboru se je iznesla pobuda, da bi zadruga razširila svoje delovanje na vse večje kraje na Gorenjskem. Zadeva bi bila prav lahko izvedljiva, ako bi se je poprijeli tovariši v raznih krajih z vnmom.

Neville! Za božjo voljo! Kaj je le z njim? Ali je ranjen? Vsa izmučena je zavzdihnila. Usmiljena omotica ji je ob trčanju prihranila pogled na Nevillea.

Na drugem koncu klopi se je naenkrat nekaj premaknilo in Elina je šele sedaj zapazila, da ni sama v sobi.

Preprosto oblečena ženska je pristopila k nji in jo sočutno vprašala:

»Ste ranjeni?«

Elina je stresla z glavo.

»Ste se tudi vi peljali s tem vlakom?«

»Ne. Pričakovala sem mojega — mojega moža,« je obotavljaje se izpregovorila ženska.

»Ko sem izvedela za nezgodo, sem takoj tekla na progo. Toda ob pogledu na ranjence in na strahotne prizore, ki so se odigravali med potniki, so me zapustile moči in onesvestila sem se. Ko sem se zavedla, sem bila že tu v čakalnici.«

Elina je samo napol poslušala, kar ji je pripovedovala tujka.

»Upam, da vaš mož ni ranjen,« je menila Elina po dolgem presledku, bolj iz vljudnosti, kakor pa iz sočutja s tem nemikavnim, mršavim bitjem.

»Saj — ni — moj mož,« je priznala ženska obotavljaje se. Rdeče lise so se ji pojavile pod žalostnimi očmi. »Jaz sem — on — on je poročen — toda z drugo — toda ne razume se s svojo — ženo. Spoznala sva se in se imava rada — in kupil si je hišico tod v bližini — kamor me je tudi večkrat prihajal obiskat. Me morda obojate zaradi tega?« je vprašala tujka plašno.

V krajih Bled, Radovljica, Škofja loka in Trzič se nahaja povsod več kakor po 50 drž. uslužbencev in upokojencev. Pri dovoljnem številu odjemalcev bi mogla kranjska zadruga organizirati tem dostavo blaga na dom, kakor to že izvršuje zadruga v Mariboru za svojo okolico.

Po svetu.

Uradniške organizacije na Nemškem. Zaradi političnega preobrati na Nemškem je nastala v vsi organizaciji nemškega drž. uslužbenstva velika zmeda. Mnoga uradniška društva so bila razpuščena, mnoga so se tudi prostovoljno razšla. Med slednjimi je tudi največja nemška uradniška organizacija, znani »Allgemeiner deutscher Beamtenbund« v Berlinu, kateremu je dolga leta stal na čelu kot predsednik znani uradniški organizator J. Falkenberg. Imenovani uživa v mednarodnih krogih sloves kot dober poznavalec uradniških vprašanj in je bil kot tak tudi leta 1929. na kongresu Mednarodne uradniške zveze (Fédération Internationale des Fonctionnaires) v Genévi izvoljen za predsednika te osrednje zveze evropskega državnega uslužbenstva.

Organizacija učiteljstva na Finskem. Pred 32 leti je bilo ustanovljeno na tedanjem ruskem Finskem skupno finsko-švedsko učiteljsko društvo, ki je imelo odbor, sestavljen iz finskih in švedskih učiteljev sorazmerno s številom članstva obeh narodnosti. Švedje tvorijo namreč v sedanjih Finski republiki približno desetino prebivalstva. Kesnjeje se je skupno društvo razšlo. Danes ima finsko učiteljsvo svoje društvo, v katerem je včlanjenih nad 10.000 članov, švedsko društvo ima pa približno 1100 članov. Vendar obe društvi v stanovskih zadevah vselej popolnoma sporazumno delujeta. — Učiteljske plače so na Finskem razdeljene v dve kategoriji: Na nižjih osnovnih šolah znašajo povprečno po 18.000 Din na leto, učiteljsvo na višjih osnovnih šolah (razredi od tretjega šolskega leta navzgor) pa dobiva povprečno po 27.000 Din na leto. — Vlada namerava ob enem s splošnim znižanjem prejemkov državnih uslužbencev znižati tudi plače učiteljstva, in sicer v I. kategoriji za 5%, v II. pa za 10%.

Uradniške plače v Indiji. Da zmanjša primanjkljaj v državnem proračunu je vlada Britanske Indije predložila parlamentu zakonski načrt, po katerem se vsem državnim uslužbencem znižajo prejemki za 10%. Ker je parlament ta načrt zavrnil, ga je generalni guvernér sam vzakoniil z utemeljitvijo, da je znižanje prejemkov neodložljivo. Znižanje plač velja do konca tekočega leta.

Znižanje plač v Avstraliji. Lani so se znižali prejemki vseh javnih uslužbencev, invalidov, upokojencev in rentnikov na vsem ozemlju Avstralije. To znižanje, ki je prav izdatno, je vlada utemeljila s potrebo, da se državni proračun zniža. Zmanjšanje prejemkov je doseglo tolikšno višino, da se je pokrilo s tem prihrankom 90% proračunskega primanjkljaja.

Znižanje najemnin na Bolgarskem. Narodno Sobranje je sprejelo zakon o znižanju najemnin. S tem zakonom se za vso Bolgarsko prisilno zmanjšajo stanovanjske najemnine in sicer za stanovanja z 2 sobama in kuhinjo za 20%, za stanovanja s 3 do 4 sobami in kuhinjo za 15%, za večja stanovanja pa se morajo najemnine znižati za 10%. Slična zakonska določba bi bila tudi za naše razmere zelo koristna.

»Ne — nikakor ne!« Elina je bila z zanimanjem poslušnila. »Tudi meni gre nekako tako,« je priznala še ona.

Tujka je prikimala. »Tako srečne ure sva preživela v ti hišici. Tako zadovoljen se vselej počuti in mi je tako hvaležen za počitek, ki ga najde pri meni po poslovnih skrbeh in borbah in po domačih preprih. Ne vidiva se prav pogostoma, ker je njegova žena videti zelo ljubosumna. Danes se mu je morala ponuditi ugodna prilika, da pride k meni, ker mi je brzojavno naznanil, da pride. Ah, tako vesela sem bila...!«

Tujka, skromno oblečena ženska je sedela na klopi vsa vase pogreznjena, krčevito je sklenila roke in neprestano premikala blede ustnice.

V sobo je vstopil neki uslužbenec. »Neki potnik je umrl za poškodbami,« je na kratko naznanil. »Ce koga pogrešate, pojedite z menoj.«

Tujka je omahujé vstala. Elina je sočutno priskočila in odvedla žensko iz čakalnice.

Ob nosilnici je Elina stopila korak vstran. Bolničar je odgrnil prt — krik, ki je segel do kosti! — Tujka je spoznala pogrešanca.

Pogledala je še ona mrliča, ki se je zdelo, da pokojno spi, in Elina je spoznala obraz — svojega moža Henryja!

Nekaj podatkov iz osnovnega šolstva.

V dravski banovini je po zadnji uradni statistiki 149.296 šoloobveznih otrok, za katere je na razpolago 2.659 učilnic. Na vsako učno sobo odpade povprečno po 56 otrok, kar je vsekakor preveč. Ker je pa v naši banovini 3.470 temeljnih razredov in vzporednic, primanjkuje torej 811 učilnic, če naj bi bil vsak razred v posebni učni sobi. Šolskih poslopij je 840. Od teh je 306 prav dobrih, 345 v zdravstvenem pogledu dobrih, 143 slabih in 53 neprimernih.

Šolskih srezov je 25, nadzorovalnih okrožij pa 35. Nadzorstvo vrši 18 sreskih šolskih nadzornikov in 9 vršilcev dolžnosti nadzornika. Tudi nekateri šolski upravitelji vrše nadzorstvo.

Glede naturalnih stanovanj za učitelstvo so razmere še prav slabe. Da bi občine v petih letih zgradile za vse učitelstvo dovolj šol, kakor to predpisuje zakon o narodnih šolah, je malo verjetno. V naši

banovini je vsega skupaj 3.676 razrednih učiteljev in učiteljic. Za vse te je na razpolago 1.330 naturalnih stanovanj, torej jih primanjkuje še 2.346. Ker učiteljstvo po mestih in trgih prejema stanarino od občin, morajo šolske občine plačevati stanarino in kurivo še 1.856 učiteljem in učiteljicam.

Zaradi gospodarskega zastoja se v minilem letu niso zidale nove šole, dasi je bilo projektiranih približno 60 novih šolskih poslopij ozir. prezidav. Vendar so bile v minilem letu odprte 3 nove šole, 8 šol pa adaptiranih ozir. prezidanih. Tri šolska poslopija niso bila dokončana, ker ni bilo dovolj likvidnega denarja. — Trideset osnovnih šol je nastanjenih še zmirom v zasebnih poslopijih. — V letu 1932. je bilo v dravski banovini ustanovljenih šest novih osnovnih šol.

ŠIRITE „NAŠ GLAS“

Novi listi.

»Zdravje«. Izšla sta dva snopiča tega edinega slovenskega zdravstveno-poljudnega mesečnika, ki je prav dobro urejevan in vreden iskrene pohvale. List ureja dr. Ivo Pirc in je izšel letos v novi opremi in obliki. Vsebinska januarske številke: Za ciljem. Dr. Karel Petrič: Nekaj resnice o raku. Dr. Fran Göstl: Alkohol povzročitelj bolezni. Sadje kot zdravilno sredstvo. Dijeta sportnika. Glasnik Higijenskih ustanov (ureja dr. Karel Petrič). Iz tujine za nas. Drobtine. Dobrote salate. — Vsebinska dvojnega, februarско-marchnega snopiča: Dr. Ivo Pirc: Naša higijenska organizacija. Dr. Anča Konvalinka-Tavčar: »Siten ali bolan?« Dr. A. B.: Zdravje pomladi. Milan Vrtačnik: V samoti. Prehrana na pljučih bolnih. Čebelnji strup proti revmatizmu. Dobro mišljeni predpisi za doseg visoke starosti. I. B.: Zanimiva statistika. Prehlajenje. Šolska mladina. Glasnik higijenskih ustanov (ureja dr. Karel Petrič). Iz tujine za nas. Drobtine. — Uprava lista je v Ljub-

ljani, Zaloška cesta 2. Naročnina za vse leto znaša Din 30.—. — »Zdravje« vsem našim bralcem toplo priporočamo.

»Mladika«. V 4. številki je poleg nadaljevanj uvodnega romana »Čez steno« in prevoda P. Ackerjevega romana »Ljubezen in dolžnost« še dvojice leposlovnih prispevkov in sicer V. Winklerja »Drevo na Hribu« in J. Rožencveta »Jeziki«. V listu je več reprodukcij cerkvenih slikarjev Mihe Maleša, uspel kip Tineta Kosa in zanimiva skupina kiparja Jakoba Žnidarja »Beg v Egipt«. — V 5. številki sta zastopana Vitomil Zupan in Mara Husova s krajšima črticama, ter Ivan Zorec z zgodovinskim opisom samostana v Stični. Tudi v ti številki se nadaljujejo zanimiva razprava Fr. Steléta »Kje smo s cerkvenim slikarstvom?«, popisi slovanskih prestolnic (J. Sedivý) ter razprave iz anatomije prof. dr. J. Plečnika. Objavljenih je k člankom več ilustracij in vrsta umetniških fotografij. — »Mladika« se naroča pri Mohorjevi tiskarni v Celju in velja za vse leto 84 Din. Vzorno urejani družinski mesečnik priporočamo.

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonialnega in specerijskega blaga.

Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.

Postrežba točna in solidna.

Gostilna pri Kolovratarju Ljubljana

Pred škofijo 14

Toči pristna štajerska in dolenska vina. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Cene zmerne, postrežba točna. Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj

Nogavice, kravate, žepne robce, rokavice, vezenine, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izbiri pri

Josip PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI

REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO V LJUBLJANI ♦ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7 POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI

Obrestuje najugodnejše
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Jajnine

zlato naših hranil

Telefon št. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

! PORAVNAJTE NAROČNINO !

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča specerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

KONFEKCIJA

DRAGO GORUP & Co. Ljubljana

MIKLOŠIČEVA CESTA 16/1

nudi za pomlad najnovije in najelegantnejše plašče, kostime, obleke za dame, gospode in deco — Tudi na obroke!

Sprejem od cenj. uradništva pri-
nešeno blago v izdelavo po izredno
nižkih cenah. Za prvovrstno delo
obleke Din 385.—. Za delo obleke iz
preproste kvalitete blaga Din 275.—

Za dame najelegantnejši damski plašči.

Za gospode po meri vsakršna oblačila.

Za dame in gospode vsa sportna oblačila, dežni plašči, trenchcoati, pumparice.

K. Pučnik Šelenburgova
ulica št. 1
nasproti kavarni „Zvezda“

Za cenjeno uradništvo izdatno nižje cene in ugodnosti pri odplačevanju.

Dežnike Nogavice

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznani solidni in elegantni izdelavi

ODDAJAMO PO TOVARNIŠKIH CENAH

v naši prodajalni v Ljubljani,

PRED ŠKOFIJO 10

PRVA JUGOSLOVANSKA TOVARNA DEŽNIKOV IN NOGAVIC

JOSIP VIDMAR

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadruga prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite zadržno misel med svojimi tovariši!